

به نام خدا

معاونت تحقیقات و فناوری
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

معاونت تحقیقات و فناوری
مرکز توسعه و هماهنگی اطلاعات و انتشارات علمی

راهنمای نگارش خلاصه سیاستی

تعریف خلاصه سیاستی

خلاصه سیاستی (Policy Brief) یکی از دستاوردهای علمی منتج از طرح‌های تحقیقاتی به شمار رفته و ابزاری در راستای برقراری ارتباط بین شواهد علمی و سیاستگذاری می‌باشد. در یک خلاصه سیاستی اطلاعاتی واقعی، دقیق و خلاصه به مخاطبین هدف از جمله سیاستگذاران و یا سیاستمداران و مدیران دولتی ارائه شده و به آنها کمک می‌کند تا سریعاً نسبت به موضوع (مشکل سلامت) آگاه شده، فوریت مشکل فعلی را درک نموده و اقدامات جایگزین را با توجه به توصیه‌های سیاستی مبتنی بر شواهد به‌کارگیرند.

معرفی و توصیف اجزای مقاله خلاصه سیاستی در حوزه سلامت

۱- عنوان

۲- نویسندگان و وابستگی سازمانی (affiliation)

۳- خلاصه اجرایی فارسی و انگلیسی

توضیح مختصر و مفیدی در پاسخ به پرسش‌های زیر ارائه دهید:

- مشکل چیست؟
- در مورد گزینه‌های قابل اجرا برای رسیدگی به مشکل چه می‌دانیم (و چه نمی‌دانیم)؟
- چه ملاحظات اجرایی باید در نظر گرفته شود؟

۴- مقدمه

با هدف شرح مساله و بیان ضرورت تدوین خلاصه سیاستی، ابتدا مساله (مشکلی که توجه سیاستگذاران باید به آن جلب شود) را معرفی نموده و درباره شرایط به وجود آورنده و زمینه‌ای آن (context) توضیح دهید. سپس مساله را از نظر یک یا چند مورد از ویژگی‌های زیر توصیف کنید:

- ماهیت و بار بیماری‌ها و آسیب‌های شایع ناشی از این مساله که نیازمند اقدامات پیشگیری یا درمانی از سوی نظام سلامت هست.

- برنامه‌ها، خدمات و داروهای مورد نیاز برای پیشگیری و درمان بیماری‌ها و آسیب‌های ناشی از مساله

- تمهیدات کنونی نظام سلامت از نظر دسترسی و استفاده بیماران/ افراد جامعه از برنامه‌ها، خدمات و داروهای مقرون به صرفه و تاثیر آن تمهیدات بر گروه‌های خاص بیماران/ جامعه

۵- روش کار

در این بخش مطالبی راجع به روش‌های مورد استفاده برای شناسایی و انتخاب شواهد پژوهشی و ارزیابی آن شواهد از نظر کیفیت علمی مطالعه، کاربردپذیری نتایج و رعایت ملاحظات عدالت در سلامت ارائه می‌شود.
نکته: بهتر است برای تدوین خلاصه سیاستی، شواهد پژوهشی از نوع ترکیب شده (synthesized) مانند مطالعه‌های مرور نظام مند و فراتحلیل در اولویت قرار گیرد.

۶- نتایج

در این قسمت گزینه‌های سیاستی و راهکارهای قابل پیاده سازی و اجرا برای رفع مساله را معرفی و با استفاده از یافته‌های شواهد پژوهشی منتخب، ارزیابی نمایید. جدول زیر را ملاحظه بفرمایید:
نام گزینه: .....

جنبه های ارزیابی	یافته به دست آمده از مطالعات مرور نظام مند و یا سایر شواهد پژوهشی موجود
مزایا	
معایب	
هزینه ها و هزینه اثربخشی	
عدم اطمینان (uncertainty) در خصوص مزایا و معایب بالقوه	
عناصر کلیدی گزینه (چرا و چگونه کار می کند)	
دیدگاه و تجارب ذی‌نقشان	

۷- بحث

در این بخش توضیحاتی در مورد ملاحظات اجرایی و موانع بالقوه برای اجرای هر یک از گزینه های مطرح شده به تفکیک سطوح مختلف برنامه ریزی و اجرای خدمات سلامت شامل الف: افراد دریافت کننده خدمت ب: افراد ارائه دهنده خدمت ج: واحد/ سازمان ارائه دهنده خدمت د: نظام سلامت در سطح کلان بیان نمایید؛ همچنین پیشنهاداتی در زمینه برنامه پایش و ارزشیابی ارائه شود.

نکته: در تکمیل بحث می توانید با توجه به شرایط موجود در نظام سلامت ایران و طبق توافق نظر خبرگان (نویسندگان) خلاصه سیاستی حاضر، یک نتیجه گیری و اولویت بندی راجع به گزینه های سیاستی نهایی شده ای که باید بیشتر مورد توجه سیاستگذاران حوزه سلامت قرار گیرد داشته باشید. در ضمن این گزینه ها را می توان در قالب بازه های زمانی کوتاه مدت، میان مدت و دراز مدت معرفی نمود.

۸- فهرست تأمین کنندگان مالی (برای سازمانی که خلاصه سیاستی را تهیه می کند و برای خود خلاصه سیاستی)

۹- بیانیه راجع به تضاد منافع نویسندگان

۱۰- منابع

۱۱- پیوست ها (در صورت نیاز)

- فهرستی از افراد گرد آورنده منابع و وابستگی سازمانی آنها
- فهرستی از مطلعین کلیدی که برای دستیابی به دیدگاه های بیشتر در خصوص موضوع و یا شناسایی داده ها و شواهد پژوهشی مرتبط، به آنها مراجعه نموده اید.